

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 137: Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område samt lov om social service. (Selvstændig handlekommune for anbragte børn samt høring og inddragelse af børn i sagsbehandlingen).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 29/1 2003. Første behandling 6/2 2003. Betænkning 10/4 2003. Første del af anden behandling 22/4 2003. Tilføjelse til betænkning 8/5 2003. Anden del af anden behandling 13/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 97 stemmer.

Første næstformand (Svend Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 138: Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love. (Præcisering af reglerne om borgernes medvirken, myndighedernes oplysningspligt, myndighedernes beføjelser til at indhente fortrolige oplysninger om borgerne samt indførelse af bestemmelser om uanmeldt eftersyn i virksomheder, bødestraf for groft uagtsom vildledelse af de sociale myndigheder og mulighed for udveksling af oplysninger mellem kommuner og sygehuse om borgernes indlæggelse på og udskrivning fra sygehuse).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 29/1 2003. Første behandling 6/2 2003. Betænkning 7/5 2003. Anden behandling 13/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Line Barfod (EL):

Med det her lovforslag udvider man myndighedernes mulighed for at straffe borgerne, man udvider myndighedernes mulighed for at gå ind i private hjem og virksomheder.

Dengang de borgerlige partier var i opposition, talte man højt om retssikkerhed. Man sagde, at man ville få nedsat en retssikkerhedskommission, som skulle se på og indskrænke myndighedernes mulighed for at gå ind i private hjem og virksomheder, fordi man mente, at det er mest betryggende, at det er politiet efter forudgående godkendelse fra en domstol, der har ret til at komme ind, og at man ikke bare skal give alle mulige myndigheder mulighed for at trænge ind uden først at skulle til domstolene og få en retskendelse.

Men alligevel går man altså ind her, efter at man nu er kommet i regering, og fremsætter forslag og får vedtaget forslag om, at myndigheder skal kunne gå ind i enhver virksomhed, hvor man har mistanke om, at der foregår socialt bedrageri.

Der er ikke stillet noget krav om, at man skal i retten først og have en godkendelse. Der er ingen som helst begrundelse for, hvorfor man ikke skulle kunne gå i retten først og få en ransagningskendelse. Der er ikke nogen af de her sager, hvor der er noget, der haster så meget, at man ikke kan afvente rettens godkendelse. Men det har man ikke ønsket. Man har bare villet give myndighederne ret til at trænge ind i virksomheder og i private hjem uden nogen form for begrundelse for det.

Samtidig indfører man mulighed for, at folk kan blive straffet for uagtsomhed, det vil sige for, at man, uden at man selv er klar over det, giver forkerte oplysninger til offentlige myndigheder.

Det forekommer altså højest besynderligt, at man på det sociale område over for nogle af de mennesker, der har allerfærrest ressourcer i dette samfund, vil indføre mulighed for at straffe folk, der giver nogle oplysninger, som de ikke selv er klar over er forkerte, mens man på andre områder ikke vil indføre adgang til at straffe folk, der bevidst giver forkerte oplysninger.

På landbrugsområdet har vi en tilstand, hvor folk, der bevidst giver forkerte oplysninger, ikke kan straffes. Men det ønsker man ikke at ændre på. Men de, der har færrest ressourcer i dette samfund, skal altså kunne straffes for at komme til at give forkerte oplysninger til offentlige myndigheder. Ud over at de i forvejen bliver straffet med at skulle betale tilbage, skal de nu også have en plet på straffeattesten og eventuelt fængselsstraf, bødestraf oveni, og på den måde få endnu færre muligheder for at komme på fode igen og klare sig selv.

Det er altså mærkeligt, at man synes, det er den vej, man skal gå. Man burde hellere se på de mange kommuner, der ikke overholder loven. Men her er der intet forslag om at indføre sanktioner.

Der er mange af de borgere, der har det sværest her i landet, som gentagne gange oplever, at kommunerne ikke overholder loven, som oplever at de får frataget kontanthjælpen – hele deres indtægtsgrundlag – uden at der sker noget med kommunerne.

Kl. 10.10

Vi har haft sagen med Morsø Kommune, hvor kommunalbestyrelsesmedlemmerne direkte skrev i afgørelsen, at de godt selv var klar over, at de traf en ulovlig afgørelse, da de fratog folk kontanthjælpen. På trods af det skete der dem intet. Her vil man ikke gå ind og straffe, men hvis der er en, der kommer til at give en forkert oplysning, skal vedkommende fremover kunne straffes. Det er ikke nogen holdbar retstilstand, og det fremmer altså ikke opfattelsen hos dem, der har det sværest, af at leve i et demokrati og en retsstat, når det er dem, der gang på gang skal straffes, mens de, der sidder på magten, kan gå fri.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg er sådan set helt enig i fru Line Barfods sidste pointe, nemlig at vi i højere grad også bør kigge på, hvad det er for nogle kommuner, der administrerer fuldstændig uden for bogen. Men på den anden side synes jeg, at det kræver den nuance i fru Line Barfods indlæg, at vi jo alle sammen ønsker, at vores skattekrone skal forvaltes ordentligt og rigtigt, og at det er lige slemt, om man tager af private kasser eller af offentlige kasser.

Jeg vil også godt bede fru Line Barfod om at bekræfte, at begrebet uagtsomt bedrageri faktisk er noget, der allerede eksisterer i skattelovgiv-

ningen og også eksisterer i forhold til andre formuekriminalitetstyper. Så det er ikke et nyt begreb, vi indfører.

Det gælder jo altså ikke kun de allermest sårbare, sådan som vægningen lå i fru Line Barfods indlæg, men ganske mange af os andre, der også modtager ydelser fra det offentlige. Det er et kendt begreb, som er brugt i andre sammenhænge.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg har ikke påstået, at uagtsomhed ikke findes i andre sammenhænge. Jeg er godt klar over, at man kan blive straffet for uagtsomhed i forhold til både miljølovertrædelser, arbejdsmiljølovertrædelser og mange andre ting, men her går man altså ind i forhold til det sociale område. De mennesker, jeg snakker om, er ikke dem, der klarer sig godt, dem skal vi nok finde ud af at komme efter, men det er dem, der har det svært i forvejen, og som kan have svært ved at finde ud af, hvad det lige præcis er, de skulle have husket at oplyse om, og som måske ikke lige er opmærksomme på, at de skulle sørge for at fortælle om, hvem de nu har sovet sammen med, og hvor mange gange de nu har sovet sammen med en person; som måske ikke lige er opmærksomme på, at de skal fortælle, hvis de tager en uge til Sverige, eller hvad der ellers kan være af oplysninger, de skal give videre.

Det kan være den sag, jeg selv havde med en vagabond, som fik at vide, at hun fik frataget kontanthjælpen, da hun fortalte, at hun ville gå over kommunegrænsen, fordi det nu var blevet sommer og hun havde lyst til at en tur på landevejene igen. Den type mennesker synes jeg altså ikke vi skal udvide muligheden for at straffe.

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Villy Søvnald som ordfører.

Villy Søvnald (SF):

Det er vigtigt, at Folketinget nøje overvejer, hvad det er, man er i færd med. Jeg vil godt sige, at det her formentlig er det mest vidtgående indgreb i retning af, at staten bevæger sig ind i folks nære dagligdag i hjemmene og virksomhederne, som Folketinget nogen sinde har vedtaget.

Jeg synes, det er forunderligt at opleve, at partier, der sædvanligvis taler om retssikkerheden i forhold til borgere, i forhold til grundlov osv. – jeg tænker på de borgerlige partier inden

valget – er villige til at tage det her skridt. Jeg tror, at man skal gøre sig umage med også at læse, hvad folk, der har sat sig ind i lovgivningen, skriver i borgerlige aviser som Børsen, hvor de adværer imod det her.

Jeg synes også, Socialdemokratiet er gået langt, og det synes jeg er dybt beklageligt. Retten til at gå ind og undersøge virksomheders oplysninger, retten til at gå ind og undersøge i folks boliger er et meget vidtgående indgreb i et demokratisk samfund som vores, som jeg synes, der skal ekstremt stærke begrundelser til.

Men så spørger jeg: Er det sådan, at socialt snyd, som jeg tror alle i Folketinget er enige om at fordømme – jeg har aldrig hørt nogen støtte socialt snyd – griber voldsomt om sig, hvor vi ikke har muligheder i øvrigt for at kontrollere socialt snyd? Nej, det er det ikke.

De skøn, der foretages, er, at der er andre områder, hvor der snydes for langt, langt større beløb – skatteområdet f.eks. Jeg er sikker på, at mange af de borgerlige ordførere, hvis det drejede sig om så vidtgående beføjelser på skatteområdet, havde sagt, at så langt kan vi ikke gå i forhold til privatlivets fred. Men så taler vi også om noget andet end bunden af vores samfund. Så taler vi om nogle andre mennesker end dem, som det her lovforslag hovedsagelig kommer til at blive rettet imod.

Kl. 10.15

Socialministeren sagde i sommer i en artikel i Jyllands-Posten, at det lå hende meget på sinde, at det var de dårligst stilledes retssikkerhed. Det synes jeg var en god bemærkning. Jyllands-Posten var også hurtig og gav det næsten en hel side. Ideen blev så droppet igen til fordel for, at det ikke var en juridisk retssikkerhedskommission, der skulle arbejde på egentlige lovændringer, men det blev en blødere form for gruppe, hvor man snakkede sammen og holdt konferencer. Det er fint nok, men vi ved jo godt, hvordan det er, når den hårde jura i de her sager skal stå mål med de pæne ord, så taber de pæne ord.

Derfor synes jeg, det er forstemmende, at det, der kom ud af hele retssikkerhedsdiskussionen, nu i virkeligheden er, at borgernes retssikkerhed, specielt de dårligst stilledes, reelt svækkes i det her samfund i et omfang, vi aldrig har set før. Jeg er helt sikker på, at nogle af dem, der i dag stemmer ja, vil fortryde deres stemmeafgivning, når man forstår omfanget af det indgreb, nogle stemmer for, i forhold til sædvanlige tanker om borgerlige frihedsrettigheder.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg synes, det er nogle helt forkerte vurderinger, der her er fremkommet fra fru Line Barfod og hr. Villy Søvnald i forhold til balancen i den her lov.

Den går jo netop ind og præciserer, hvad det er, offentligt ansatte skal medvirke til. Det er med loven her præciseret – og det kan jeg forstå at SF også selv har foreslået tidligere – at offentligt ansatte, altså hjemmehjælpere eller pædagoger, i deres daglige omgang med klienter netop ikke skal registrere, hvem det er, der kommer og henter eller afleverer et barn, og dermed vurdere, om en person reelt er enlig.

Det handler heller ikke om, at hjemmehjælperne skal tælle tandbørster og videregive til kommunen, hvis de har en formodning om, at her er flyttet en anden mand ind. Det bliver netop præciseret med denne lov, at det skal man ikke.

Det er en styrkelse af retssikkerheden, og det er en helt klar præcisering af de regler, der har været uklarhed om, og der må jeg sige, at man skal have en meget snørklet tankegang for at få vendt det her om til, at det er en krænkelse af borgernes retssikkerhed, og at det ikke er en beskyttelse af de svage.

Så er der hele debatten om grov uagtsomhed, og der må jeg sige som svar til fru Line Barfod, at det jo ikke handler om at komme til at give en forkert oplysning. Grov uagtsomhed er noget ganske andet, hvor man måske har en klar formodning om, at det, man gør, er forkert, men at man alligevel undlader at få det tjekket og spørge om det. Det er jo ikke noget med, at man kommer til at give en forkert oplysning, som fru Line Barfods formulering var. Nej, det er det ikke, selv om fru Line Barfod nikker til det.

Så alt i alt synes jeg faktisk, at vi har fået en lov, som giver kommunerne nogle klare retningslinjer at følge, når de ønsker at opklare, om der er sket socialt bedrageri, og jeg synes, man skyder fuldstændig over målet fra Enhedslistens og SF's side.

Med hensyn til muligheden for stikprøvetagning i virksomheder, forretninger og andet, hvor man vil tjekke, om der er sort arbejdskraft, eller om der er mennesker, der arbejder der, som samtidig modtager kontanthjælp, kan jeg oplyse, at det jo kun er en sidestilling med de regler, vi har på dagpengeområdet. Hvis man erfarer, at der er forhold, som ikke er, som de skal være, overgiver man jo altså sagen til politiet. Jeg må indrømme, at jeg ikke kan se det forkerte i det, men det lader vi så Retssikkerhedskommissio-

nen vurdere, for netop denne lov vil indgå i det arbejde, hvor man vil opsætte et generelt regelsæt for de her uanmeldte besøg, som foregår mange steder i samfundet.

Så jeg er tilfreds med lovforslaget og er også glad for, at der er et flertal, der støtter det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg blev noget rystet, da jeg hørte socialministeren forsøge at forklare, hvad grov uagtsomhed er. Jeg et godt klar over, at socialministeren ikke er inde i den dybe strafferet, det behøver hun heller ikke at være, men når hun indfører grov uagtsomhed, bør hun sætte sig ind i, hvad det er.

Hvis man har en klar formodning om, at det, man foretager sig, er strafbart, og man så undlader at undersøge det nærmere, kan man dømmes for forsættligt bedrageri.

Uagtsomhed er, hvis man ikke er klar over, at det, man foretager sig, er forkert – man kan bagefter bebrejdes, at man burde have vidst det, men man vidste det altså ikke. Så hvis socialministeren tror, at det, hun indfører nu, gælder situationer, hvor folk godt er klar over, at her er de ude på en farlig vej, og det har de så bevidst undladt at undersøge nærmere, jamen så er det allerede omfattet af, hvad der er strafbart i dag.

Kl. 10.20

Det, ministeren gør nu, er, at hun inddrager et langt større område, hvor folk ikke vidste, at der var noget galt, hvor folk ikke havde en klar formodning om, at der var noget galt, men hvor man bagefter måske kan bebrejde dem, at de ikke undersøgte det nærmere, at de burde have vidst, at der måske var noget, de skulle have undersøgt. Men det er altså noget fuldstændig andet, end at de vidste og havde en klar formodning ...

Første næstformand (Svend Auken):

Undskyld, men vi er nødt til at overholde taletiden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 92 stemmer (V, S, DF, KF og KRF) mod 14 (SF, RV og EL).

Første næstformand (Svend Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af lovforslag nr. L 139: Forslag til lov om ændring af lov om leje og lov om leje af almene boliger. (Brug af digitale dokumenter ved krav om skriftlighed i lejelovgivning).

Af socialministeren (Henriette Kjær).

(Fremsat 29/1 2003. Første behandling 6/2 2003. Betænkning 29/4 2003. Anden behandling 13/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 95 stemmer (V, S, DF, KF, SF, RV og KRF) mod 2 (EL).

Første næstformand (Svend Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Tredje behandling af lovforslag nr. L 82: Forslag til lov om en satsreguleringsprocent.

Af finansministeren (Thor Pedersen).

(Fremsat 7/11 2002. Første behandling 13/11 2002. Betænkning 30/4 2003. Anden behandling 8/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.